

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การดำเนินงานด้านการเสริมสร้างวินัยนักเรียน โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ กรณีศึกษาโรงเรียนเทศบาล 4 วัดใต้โพธิ์คำ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ดำเนินการพัฒนาตามหลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิจัย ดังนี้

1. การดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 1
2. การสะท้อนผลการพัฒนาในวงรอบที่ 1
3. การดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 2
4. การสะท้อนผลการพัฒนาในวงรอบที่ 2

การดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 1

การดำเนินงานด้านการเสริมสร้างวินัยนักเรียน โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ กรณีศึกษาโรงเรียนเทศบาล 4 วัดใต้โพธิ์คำ ได้ดำเนินการพัฒนาโดยใช้กลยุทธ์ กระบวนการมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ (Appreciation Influence Control : AIC) และการนิเทศภายใน ซึ่งผู้วิจัยนำเสนอรายละเอียดขั้นตอนของการดำเนินงานควบคู่กับผลที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาการดำเนินงาน โดยยึดกรอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยเป็นกรอบหลักและเป้าหมายของกิจกรรมดังนี้

1. จัดการประชุมปฏิบัติการ โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ : AIC เป้าหมาย เพื่อให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ กำหนดคุณศาสตร์ หรือวิธีการในการวางแผนการดำเนินงานในการพัฒนาร่วมกันอย่างสร้างสรรค์เพื่อการดำเนินงานด้านเสริมสร้างวินัยนักเรียน 3 ด้าน คือ ด้านการแต่งกาย ด้านการรักษาความสะอาด และด้านการทำความเคารพ กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ประชุมเพื่อวางแผนประชุมปฏิบัติการ ในวันที่ 6-7 พฤศจิกายน 2549 โดยได้กำหนดวัน เวลาและสถานที่ในการประชุมปฏิบัติการผู้มีส่วนได้เสีย ณ ห้องโสตทัศนศึกษา โรงเรียนเทศบาล 4 วัดใต้โพธิ์คำ ประสานขอความร่วมมือวิทยากรผู้เชี่ยวชาญกระบวนการ AIC ซึ่งเป็นศึกษานิเทศก์จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 จำนวน 1 ท่าน คือ นางราตรี โลหะมาศ ศึกษานิเทศก์

พื้นที่การศึกษาภาพสัณฐาน เขต 1 จำนวน 1 ท่าน คือ นางราตรี โลหะมาศ ศึกษาานิเทศก์
 ชำนาญการ และผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านด่อนวิทยาคาร นายพิรพงษ์ โลหะมาศ
 ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษได้กำหนดการประชุมปฏิบัติการตามแผนการประชุม ในวันที่ 8-
 9 พฤศจิกายน 2549 ผู้ร่วมประชุมประกอบด้วย กลุ่มผู้ร่วมวิจัย 7 คน วิทยากร 2 คน
 ศึกษาานิเทศก์ เทศบาลเมืองภาพสัณฐาน ซึ่งมีรายละเอียดตามขั้นตอนดังนี้

1.1 ขั้นตอน A : Appreciation เป็นขั้นตอนที่ผู้เข้าร่วมประชุมได้ระดม
 ความคิดเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันที่ต้องการพัฒนาการดำเนินงานด้านการเสริมสร้าง โดยยึดการ
 ประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สม
 ศ.) และรายงานสรุปของฝ่ายปกครองเกี่ยวกับวินัยนักเรียน ด้านการแต่งกาย ด้านการรักษา
 ความสะอาด และด้านการแสดงความเคารพ และผู้เข้าร่วมประชุมร่วมกันกำหนดความ
 คาดหวังหรือวิสัยทัศน์ ซึ่งในการวิเคราะห์สถานการณ์ รับฟังข้อมูลและประสบการณ์ร่วมกัน
 ไม่มีการขัดแย้ง บรรยากาศในการประชุมมีความเป็นกันเองจึงสามารถระดมสมอง และ
 ความคิด ได้เต็มศักยภาพ ของแต่ละท่าน ดังข้อมูลที่รวบรวมได้จากการสังเคราะห์ความคิดของ
 ผู้เข้าร่วมประชุมดังนี้

วิสัยทัศน์ด้านคุณลักษณะของนักเรียนที่ต้องการ

1. ความมีวินัยในการแต่งกาย

- 1.1 แต่งการในชุดนักเรียน กิฬา และชุดพื้นเมือง ได้ถูกระเบียบ สะอาด
 เรียบร้อย
- 1.2 รู้จักรักษา โต๊ะม้านั่งที่ใช้นั่งเรียน ไม่มีรอยขีดเขียน
- 1.3 รู้จักรักษาสมุด หนังสือ กระเป๋า ไม่ขีดเขียนเลอะเทอะ
- 1.4 รู้จักรักษาถุงเท้า รองเท้า ให้สะอาด ถูกระเบียบ ไม่มีกลิ่นเหม็นและ

ไม่ขาด

- 1.5 รู้จักซักรีดเสื้อผ้าที่ตัวเองสวมใส่อยู่เสมอ

2. ความมีวินัยในการรักษาความสะอาด

- 2.1 ผม, เล็บมือ, เล็บเท้า ตัดให้สั้นและสะอาดอยู่เสมอ
- 2.2 อาบน้ำ แปรงฟันทุกวัน
- 2.3 ปากและฟันสะอาด ไม่มีกลิ่นปาก
- 2.4 ผิวหนังสะอาด ไม่มีกลิ่นตัว ไม่เป็นโรคผิวหนัง
- 2.5 ผมไม่ย้อมสี

- 2.6 ไม่ทำสี เล็บมือ เล็บเท้า
- 2.7 รักษาความสะอาดผม ไม่มีเหา
- 2.8 ไม่ขีดเขียนตามฝาผนัง พื้น อาคารเรียนหรือห้องเรียน
- 2.9 ทิ้งขยะได้ถูกที่และ เก็บขยะทุกครั้งที่พบหรือเดินผ่าน
- 2.10 รู้จัก ดูแลรักษาห้องเรียน ให้สะอาดสวยงาม อยู่เสมอ
- 2.11 ทำความสะอาดห้องน้ำทุกครั้งที่ใช้ห้องน้ำ
- 2.12 ช่วยรณรงค์และช่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- 2.13 ช่วยกันรักษาสาธารณสมบัติของโรงเรียนและชุมชน
- 2.14 ขึ้นลงอาคารเรียน ตามลูกศรที่กำหนด
- 2.15 ล้างถาด แก้วน้ำ และถ้วยชามที่ใช้แล้วด้วยตนเองให้สะอาดอยู่

ทุกครั้ง

3. ความมีวินัยในการแสดงความเคารพ

3.1 การกราบ

- 3.1.1 กราบได้ถูกต้องตามแบบมารยาทไทย
- 3.1.2 กราบถูกต้องตามกาลเทศะและสถานที่
- 3.1.3 มีความรู้ความเข้าใจในการกราบ
- 3.1.4 กราบพระพุทธรูป กราบพระสงฆ์ กราบผู้ใหญ่

3.2 การไหว้

- 3.2.1 เป็นผู้มีการยาท สุภาพ อ่อนน้อม มีสัมมาคารวะ
- 3.2.2 มีความรู้เรื่องการไหว้พระสงฆ์ การไหว้ผู้ใหญ่ การไหว้พ่อ-แม่-

ครู

- 3.2.3 ไหว้ได้ถูกต้องและสวยงาม
- 3.2.4 ไหว้ถูกต้องเหมาะสมตามกาลเทศะ
- 3.2.5 ไหว้กันทุกวัน
- 3.2.6 ไหว้พร้อมกล่าวคำว่าสวัสดิ์ค่ะครับ
- 3.2.7 มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องการรับไหว้

1.2 ขั้นตอนที่ 1: Influence เป็นขั้นตอนที่ผู้เข้าร่วมประชุมทุกคนระดมความคิด

และหาแนวทางอย่างเสรี กำหนดยุทธศาสตร์ร่วมกัน โดยผู้ร่วมประชุมเสนอกิจกรรมที่ต้อง

ดำเนินการ โดยจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรม จากการสังเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมประชุมได้ดังนี้

ยุทธศาสตร์การดำเนินงานด้านการเสริมสร้างวินัยนักเรียน

1. ด้านการแต่งกาย

1.1 ตรวจสอบการแต่งกายหน้าเสาธงทุกเช้า

1.2 ครอบบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายที่ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียนที่กำหนด และความเหมาะสมสะอาด ถูกกาลเทศะ

1.3 ครอบบรมให้ความรู้ในการเก็บรักษาเครื่องแต่งกายให้พร้อมในการใช้งาน

2. ด้านการรักษาความสะอาด

2.1 ตรวจสอบสุขภาพหน้าเสาธงทุกเช้า โดยครูและสมาชิก อย. น้อย

2.2 อบรมเกี่ยวกับสุขนิสัย หน้าเสาธงทุกเช้า โดยครู และสมาชิก

อย. น้อย

2.3 มีคณะกรรมการอนามัยนักเรียน (อย. น้อย) ประสานกับสาธารณสุขเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์

2.4 มีกิจกรรมและเข้าฐานตรวจร่างกาย

2.5 มีกิจกรรมทันตสุขภาพ ประสานกับโครงการฟันสวยของโรงพยาบาลกาฬสินธุ์

RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

2.6 มีกิจกรรมโครงการอาหารเพื่อสุขภาพ

2.7 ครูและผู้ปกครองให้ความรู้ ควบคุมดูแล อบรมสุขนิสัยให้รักในความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของนักเรียนเอง

2.8 แบ่งเวรรับผิดชอบในการดูแลรักษาความสะอาดทั้งครูและนักเรียน

2.9 จัดหาอุปกรณ์ในการทำความสะอาดให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน

เวร

2.10 จัดหาที่รองรับขยะภายในห้องเรียน บริเวณโรงเรียนอย่างเพียงพอ

2.11 แต่งตั้งคณะกรรมการรับซื้อขยะรีไซเคิล

2.12 ขอความร่วมมือจากเยาวชนที่มาใช้สนามของโรงเรียนช่วยกัน

รักษาความสะอาด

เดือนละ 1 ครั้ง

2.13 จัดกิจกรรมประกวดห้องเรียน โดยมีคณะกรรมการตรวจให้คะแนน

2.14 กิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน

3. ด้านการทำความเคารพ

การกราบและการไหว้

ผ่านการอบรม

3.1 สาธิตการกราบและการไหว้ที่ถูกต้องตามแบบมารยาทไทยโดยครูที่

นักเรียน

3.2 ฝึกการกราบและการไหว้ที่ถูกต้องตามแบบมารยาทไทยสำหรับ

3.3 การไหว้ครูก่อนเข้า-ออกโรงเรียน ห้องเรียน ภายในโรงเรียน

3.4 กิจกรรมไหว้พ่อแม่ ก่อนมาโรงเรียนและกลับถึงบ้านทุกวัน

3.5 กิจกรรมน่องไหว้ พี่ พี่น่อง

3.6 กิจกรรมไหว้พระพุทธรูปภายในอุโบสถก่อนเข้าโรงเรียนและก่อน

กลับบ้าน

3.7 กิจกรรมอบรมหน้าเสาธงทุกเช้า

3.8 กิจกรรมวันสำคัญ ทางวัฒนธรรมประเพณี เช่น วันเข้าพรรษา, วันแม่, วันสงกรานต์ ฯลฯ

3.9 บูรณาการในการเรียนการสอนปกติตามรายวิชา

1.3 ขั้นตอน C : Control เป็นขั้นตอนการจัดทำแผนงาน/โครงการ โดยยึดนโยบายการจัดการศึกษาของเทศบาล กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและของชาติ ที่มีรายละเอียดกิจกรรม ระยะเวลา และงบประมาณ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติโดยมีผู้สมัครใจรับผิดชอบชัดเจน

จากการประชุมปฏิบัติการ โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ สรุปผลได้ดังนี้

ผลจากการดำเนินการประชุมปฏิบัติการ โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ AIC ได้ร่วมกำหนดโครงการในการดำเนินงานด้านการเสริมสร้างวินัยนักเรียน จำนวน 3 โครงการ ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมตามโครงการดังนี้

1. โครงการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม นักเรียน ที่กำหนดให้มีกิจกรรมการอบรมให้ความรู้ดังนี้

- 1.1 กิจกรรมสวดสัปดาห์วันสร้างสัมพันธ์ที่ดีงาม เป็นกิจกรรมที่กระทำในตอนเช้าเข้าแถวหน้าเสาธง
- 1.2 กิจกรรมประกวดมารยาทไทยจัดมีการประกวดการไหว้ เดือนละครั้ง
- 1.3 กิจกรรมปลูกจิตสำนึกการทิ้งขยะในโรงเรียน อบรมปฏิบัติในเวลาเช้า – เทียง ก่อนเข้าห้องเรียน
- 1.4 กิจกรรมประกวดห้องเรียนสะอาด จัดมีการประกวดเดือนละครั้ง โดยกรรมการโรงเรียน
- 1.5 กิจกรรมแต่งกายถูกระเบียบตลอดวัน ตรวจสอบทุกวัน
- 1.6 กิจกรรมตักบาตรพระทุกวันพุธ ครู นักเรียนนำอาหารมาตักบาตร ในตอนเช้าและฟังเทศน์ 1 กัณฑ์
- 1.7 กิจกรรมพระครูสอนกิจกรรมในโรงเรียน จัดให้มีชั่วโมงให้พระภิกษุสอนธรรมะ สอนทุกชั้น ทุกห้อง 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์
2. โครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ
 - 2.1 กิจกรรมธนาคารขยะ รับซื้อขยะรีไซเคิล ทุกวันพุธรับซื้อขยะจากนักเรียน
 - 2.2 กิจกรรมอาสาสมัครพิทักษ์สิ่งแวดล้อม มีการอบรมปฏิบัติการ โดยมีนักเรียนอาสา 30 คน
 - 2.3 กิจกรรมประกวดห้องเรียนสะอาดเดือนละ 1 ครั้ง โดยคณะกรรมการนักเรียนและครู
 - 2.4 กิจกรรมการตรวจสอบสุขภาพอนามัยของนักเรียน มีคณะกรรมการร่วมกับคณะครูตรวจและสาธารณสุข
 - 2.5 กิจกรรมอาหารและยา (อย. น้อย) เป็นนักเรียนกลุ่มอาสาสมัครดูแลเรื่องอาหารและยา
 - 2.6 กิจกรรมเล็บบมือสะอาด ครูและกรรมการนักเรียนเป็นผู้ตรวจและให้คำแนะนำ
 - 2.7 กิจกรรมหมั่น หมสววย ตรวจสอบการรักษาความสะอาดของผมและการตัดผมที่ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน ตรวจสอบทุกวันหน้าเสาธง

3. โครงการพ่อแม่คนที่ 2

- 3.1 กิจกรรมแบ่งกลุ่มนักเรียนให้ครูรับผิดชอบ ครูหนึ่งคนรับนักเรียนเป็นลูก 15-20 คน
- 3.2 กิจกรรมสร้างความคุ้นเคยระหว่างนักเรียนกับพ่อครูแม่ครู สัปดาห์ละ 1 ครั้ง
- 3.3 กิจกรรมทำประวัติข้อมูลส่วนตัวนักเรียน โดยการจัดทำเพิ่มพ่อแม่คนที่ 2
- 3.4 กิจกรรมพ่อแม่ครูออกเยี่ยมบ้านลูกๆ ทุกบ้าน ภาคเรียนละ 2 ครั้ง

1. โครงการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน

เป้าหมายการพัฒนา เพื่อให้นักเรียนรู้จักการกราบและการไหว้ที่ถูกต้องตามแบบมารยาทไทยและถูกต้องตามกาลเทศะ รายละเอียดการดำเนินกิจกรรมตามโครงการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ดังนี้

กลุ่มผู้เข้าร่วมวิจัยได้ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจ ในวันที่ 13 พฤศจิกายน 2549 ในการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 คน เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันถึงวัตถุประสงค์ของการจัดโครงการส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โดยมุ่งเน้นเพื่อเสริมสร้างควมมีวินัยนักเรียนด้านการแต่งกายด้านการทำความสะอาด ด้านการทำ ความเคารพโดยจัดลำดับขั้นตอนการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน ถึง ขึ้นการดำเนินงานกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการ และประเมินผลในตอนเข้ากิจกรรมหน้าเสาธง จัดให้มีการฝึกมารยาทไทยการกราบและการไหว้ การรักษาความสะอาด การแต่งกาย ผลการดำเนินงานพบว่า

การไหว้

การไหว้พระรัตนตรัย นักเรียนกลุ่มเป้าหมายจำนวน 24 คน สามารถปฏิบัติได้ถูกต้องยิ่งขึ้น สังเกตจากนักเรียนยื่นไหว้พระพุทธรูปที่ประดิษฐานในอุโบสถทุกวัน กิจกรรมสวดมนต์ไหว้พระหน้าเสาธง และกิจกรรมตักบาตรพระ ทุกวันพุธ แต่ก็ยังมีเหลืออีก 6 คน ที่ยังปฏิบัติไม่ถูกต้องและไม่สม่ำเสมอ

การไหว้บิดา มารดา ครูอาจารย์ นักเรียนกลุ่มเป้าหมายจำนวน 24 คน รู้จักไหว้บิดา มารดา หรือผู้ปกครองก่อนมาโรงเรียน และเมื่อกลับถึงบ้านทุกวัน การไหว้ครู-อาจารย์สามารถปฏิบัติได้ถูกต้องสวยงาม สังเกตจากการแสดงความเคารพเมื่อครูเดินผ่าน การ

รับงาน ส่งงาน ครู เมื่อพบครูนอกบริเวณโรงเรียน ในการแสดงความเคารพในระยะแรก นักเรียนยังมีท่าทางเคอะเขิน เมื่อปฏิบัติทุกวันก็เกิดความเคยชิน ครูเป็นธรรมชาติยิ่งขึ้น

การไหว้บุคคลที่ควรเคารพทั่วไป นักเรียนกลุ่มเป้าหมายไม่มีความคุ้นเคยผู้คนที่แปลกหน้าการทำความเคารพมีน้อยมาก ครูต้องคอยชี้แนะอบรมให้รู้จักการทำความเคารพทำให้นักเรียนกล้าแสดงความเคารพกับผู้คนที่แปลกหน้า นักเรียนก็สามารถปฏิบัติดีขึ้น โดยลำดับ แต่ยังมีนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 6 คน ที่ยังปฏิบัติได้น้อยมาก

การไหว้บุคคลเสมอกัน นักเรียนกลุ่มเป้าหมายยังปฏิบัติกิจกรรมสวัสดิ์ทุกวัน สร้างสัมพันธ์ที่ดีงาม โดยครูทำเป็นแบบอย่างการไหว้กันทุกวัน และมีการอบรมทั้งหน้าเสาธง นักเรียนก็สามารถปฏิบัติได้มากขึ้น

การกราบ

ในด้านการกราบทั้ง 3 ประการ คือ การกราบแบบเบญจางคประดิษฐ์ การกราบผู้ใหญ่และการกราบศพ ซึ่งนักเรียนจะต้องนำไปใช้ในชีวิตประจำวันอยู่เสมอ นั้นพบว่า การเรียนการสอนจริยธรรมศึกษาทำให้นักเรียนสามารถแสดงการกราบได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมดีขึ้นเป็นลำดับ ซึ่งเป็นผลมาจากการนิเทศ กำกับดูแล ของครูพระ ครูให้ความสำคัญกับการแสดงความเคารพเหล่านี้จนนักเรียนเกิดความตระหนัก การปฏิบัติด้วยความเข้าใจและเต็มใจ

สรุปผลการจัดกิจกรรมตามโครงการ ส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม จากผลการจัดกิจกรรมตามโครงการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม นักเรียน ทำให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติตนให้เป็นผู้มีมารยาทงามอย่างไทย สามารถกราบและไหว้ได้อย่างถูกต้องมากขึ้นและผู้มีส่วนได้เสียก็ภูมิใจที่โครงการนี้สามารถพัฒนาเสริมสร้างนักเรียนได้อย่างเป็นรูปธรรม

2. โครงการ โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ

เป้าหมาย เพื่อเสริมสร้างวินัยของนักเรียนในด้านการเลือกบริโภคอาหารการเลือกใช้ยาสามัญให้ถูกต้องกับโรค ด้านการรักษาความสะอาดห้องเรียน, เขตรับผิดชอบ, ห้องน้ำห้องส้วม และเพื่อให้โรงเรียนมีความสะอาดสวยงาม เสริมสร้าง บรรยากาศ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ เริ่มกิจกรรมระหว่างวันที่ 14 พฤศจิกายน 2549 ถึงวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2550 มีการดำเนินงานดังนี้ กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ประชุมวางแผน การดำเนินงานประชุมชี้แจงให้นักเรียนรับทราบและดำเนินกิจกรรมตามที่กำหนดโดยการสังเกต พฤติกรรมในการทำความสะอาดห้องเรียน ห้องน้ำห้องส้วม และบริเวณโรงเรียนที่นักเรียนกลุ่มเป้าหมายรับผิดชอบทุกวันทำ

การสังเกตในช่วงเวลาเข้าก่อนเข้าแถวหน้าเสาธงและช่วงเวลาก่อนเลิกเรียน นอกจากนั้นยังมีการจัดประกวดห้องเรียนสะอาดเดือนละครั้ง และประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยคณะกรรมการนักเรียน

ผลการดำเนินงาน พบว่า

ห้องเรียน นักเรียนกลุ่มเป้าหมายรู้หน้าที่ รับผิดชอบ มีความเอาใจใส่ และช่วยกันทำความสะอาดห้องเรียนมากขึ้น สังเกตได้จากห้องเรียนสะอาด จัดโต๊ะ-เก้าอี้ เป็นระเบียบไม่ระเกะระกะ ไม่มีรอยขีดขีดเพิ่มขึ้นเหมือนที่ผ่านมา ขยะในห้องเรียนลดลงมาก

บริเวณโรงเรียน นักเรียนกลุ่มเป้าหมายช่วยกันทำความสะอาดบริเวณเขตพื้นที่รับผิดชอบด้วยความเอาใจใส่ทุกวัน นักเรียนรู้จักการคัดเลือกขยะและทิ้งขยะเป็นที่เวรที่รับผิดชอบทำหน้าที่อย่างแข็งขันไม่ขีดเขียนห้องน้ำและตามอาคารเรียน รวมทั้งช่วยรักษาความสะอาดอยู่เสมอ รู้จักรักษาสาธารณสมบัติยิ่งขึ้นทำให้ภูมิทัศน์ของโรงเรียนสะอาดเป็นระเบียบ และสวยงาม อย่างไรก็ตามก็ยังพบว่า ยังมีนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 6 คน ที่มีการปรับปรุงตัวน้อยมาก หลบหลีกเลี่ยงไม่ช่วยเพื่อนทำความสะอาด ที่โรงเรียน ที่บ้านและชุมชน จากการสังเกตและสัมภาษณ์บิดา-มารดา ผู้ปกครอง และคณะครู พบว่า นักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีการพัฒนาตนเองมากขึ้น เช่น รู้จักเก็บที่นอน ปิดกวาดเช็ดดูบ้าน ช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน เก็บขยะตามถนนหนทางที่พบเห็น และปลูกไม้ดอกไม้ประดับ แต่ยังมีนักเรียนกลุ่มเป้าหมายบางส่วนที่มีการพัฒนาได้น้อยซึ่งจะต้องดูแลแก้ไขต่อไป

สรุปผลการดำเนินงาน โครงการ โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ

จากผลการดำเนินงานตามโครงการ โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพทำให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายจำนวน 24 คน มีความตั้งใจ เอาใจใส่ และช่วยกันทำความสะอาดมากขึ้น โต๊ะเก้าอี้เป็นระเบียบไม่ถูกขีดเขียน นักเรียนรู้จักทิ้งขยะให้เป็นที่ รู้จักรับผิดชอบต่อส่วนรวมมากขึ้น แต่ยังมีนักเรียนกลุ่มเป้าหมายอีกส่วนหนึ่งที่ยังให้ความร่วมมือน้อยในการทำมาความสะอาด เนื่องจากไม่ตระหนักในหน้าที่รับผิดชอบในการทำมาความสะอาดร่วมกับผู้อื่น อีกทั้งยังมีบริเวณโรงเรียนมีพื้นที่น้อย มีวัสดุอุปกรณ์มากจึงทำให้พื้นที่บางแห่งไม่สะอาดและในตอนเย็นหลังเลิกเรียนมีเยาวชนมาใช้พื้นที่ในการเล่นกีฬา จึงควรมีการดำเนินการพัฒนาต่อไป

3. โครงการพ่อแม่คนที่ 2

เป้าหมาย เพื่อเสริมสร้างวินัยและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยม นักเรียนได้รับความอบอุ่นได้รับการดูแลเอาใจใส่การป้องกันยาเสพติด ครูได้อบรม ตักเตือน สั่งสอน ให้คำปรึกษา และการแก้ปัญหาอย่างใกล้ชิด โดยครูหนึ่งคนรับนักเรียนเป็นลูก 15-20

คน โดยการดูแลตั้งแต่เริ่มเข้าเรียนครูจะรับผิดชอบถูกไปจนกระทั่งเรียนจบหรือย้ายจากโรงเรียนไป กลุ่มผู้ร่วมวิจัยศึกษาค้นคว้าได้ประชุมวางแผนเริ่มการดำเนินงานเมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน 2549 โดยสังเกต พฤติกรรมในระหว่างการออกเยี่ยมบ้าน พ่อแม่ที่ 2 พบลูก สักด่าห้ละครั้ง การออม การให้คำปรึกษา มารยาท การแต่งกายที่สะอาดและถูกระเบียบ

ผลการดำเนินงานพบว่า

นักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีความใกล้ชิดครูพ่อแม่คนที่ 2 มีความไว้วางใจ เปิดเผยเรื่องส่วนตัวและกล้าแลกเปลี่ยนความคิดเห็น กล้าแสดงความคิดเห็นการแต่งกาย ถูกต้องตามระเบียบถูกกาลเทศะ และสะอาดขึ้น รู้จักการออมเงิน โดยการฝากพ่อแม่คนที่ 2 พ่อแม่คนที่ 2 ได้ร่วมกับผู้ปกครองติดตามพฤติกรรมนักเรียนมีการได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนรู้ออกกำลังกายร่วมกันจากกิจกรรมการออกเยี่ยมบ้านลูก อย่างไรก็ตามยังมีนักเรียนบางส่วนที่มีการปรับปรุงตัวเองน้อยมาก ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมาย 6 คน ที่ผู้ปกครองมีฐานะยากจน ซึ่งต้องให้ความช่วยเหลือดูแลแก้ไข โดยจัดทุนการศึกษา ชุคนักเรียน ชุคพื้นเมือง ชุคกีฬา ถูงเท้า รองเท้า เข็มขัด หมวกผ้าพันคอครบทั้ง 6 คน โดยได้รับความอนุเคราะห์จากท่านผู้ใหญ่นุญจิรา

สรุปผลการดำเนินโครงการพ่อแม่คนที่ 2

จากผลการจัดกิจกรรมตามโครงการพ่อแม่คนที่ 2 นักเรียนกลุ่มเป้าหมายจำนวน 24 คน มีการพัฒนาด้านมารยาท การพูดจาที่ไพเราะมีหางเสียง การแสดงความเคารพ มีการแต่งกายที่สะอาด ถูกระเบียบ ถูกกาลเทศะ มีการรู้จักการออม มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างพ่อแม่คนที่ 2 กับผู้ปกครอง และนักเรียนยังต้องมีการวางแผนพฤติกรรม กำหนดแนวทางและวางแผนสำหรับพัฒนาต่อไป

กลยุทธ์การนิเทศภายใน

ในการดำเนินงานด้านการเสริมสร้างวินัยนักเรียน โรงเรียนเทศบาล 4 วัดใต้โพธิ์คำ ได้กำหนดกิจกรรมและปฏิทินนิเทศภายใน เพื่อติดตาม แนะนำ ช่วยเหลือและกำกับการดำเนินงานตามโครงการทั้ง 3 โครงการให้สามารถดำเนินการด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพมีการดำเนินการด้วยกิจกรรม ดังนี้

1. การนิเทศภายในโดยผู้บริหาร
2. จัดประชุมคณะกรรมการ ผู้เกี่ยวข้อง
3. กำหนดปฏิทินในการนิเทศติดตามสักด่าห้ละ 1 ครั้ง / โครงการ
4. สรุปรายงานผล

สรุปผลการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียน ในวงรอบที่ 1

จากผลการประชุมปฏิบัติการ โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ (AIC) กำหนดโครงการหลักการเสริมสร้างวินัยนักเรียน โรงเรียนเทศบาล 4 วัดใต้โพธิ์ค้ำ จำนวน 30 คน 3 โครงการ ได้แก่ โครงการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ โครงการพ่อแม่คนที่ 2 กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าได้นำข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกตมาสรุปผลการดำเนินงานในวงรอบที่ 1 มีผลการดำเนินงานดังนี้

1. นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย ที่ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับ 3 จำนวน 24 คน มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการแสดงความเคารพดีขึ้น สามารถแสดงความเคารพได้ ถูกต้องเหมาะสมตามกาลเทศะตามแบบมารยาทไทยในการกราบและการไหว้
2. นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับ 3 จำนวน 24 คน พฤติกรรมรับผิดชอบในการช่วยกันทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน ห้องเรียน ห้องน้ำ ห้องส้วม และสถานที่ใช้ร่วมกันดีขึ้น
3. นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับ 3 จำนวน 24 คน มีสุขนิสัยส่วนตัวดีขึ้น สามารถให้คำแนะนำเพื่อน และนักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีการแต่งกายด้วยเครื่องแต่งกายที่สะอาดขึ้นและถูกต้องตามระเบียบที่ทางโรงเรียนกำหนดไว้ดีขึ้น

การสะท้อนผลการพัฒนา ในวงรอบที่ 1

การดำเนินงานด้านการเสริมสร้างวินัยนักเรียน โรงเรียนเทศบาล 4 วัดใต้โพธิ์ค้ำ ในวงรอบ 1 ได้ดำเนินการพัฒนาโดยกำหนดกรอบในการพัฒนาไว้ 3 ด้าน คือ ด้านการแต่งกาย ด้านการรักษาความสะอาดและด้านการแสดงความเคารพ และกำหนดกลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ เป็นการกำหนดโครงการที่ใช้ในการพัฒนาจำนวน 3 โครงการ ได้แก่ โครงการพ่อแม่คนที่ 2 โครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ และโครงการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โดยใช้กลุ่มเป้าหมายนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 จำนวน 30 คน กลุ่มผู้ร่วมวิจัย 7 คน หลังการดำเนินงานโครงการตามแนวทางในวงรอบที่ 1 ผู้ศึกษาค้นคว้าและกลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าได้ประชุมปรึกษา เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการปฏิบัติ โดยการสัมภาษณ์ และการสังเกตพฤติกรรมนักเรียน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบและวิเคราะห์ถึงผลการพัฒนา เปลี่ยนแปลงและค้นหาปัญหา

อุปสรรคในแต่ละด้านแล้วนำไปสู่การวางแผนเพื่อพัฒนาการปรับปรุงในวงรอบที่ 2 ต่อไป ซึ่งผลสะท้อนในวงรอบที่ 1 มีดังนี้

1. ด้านการแต่งกาย กลุ่มนักเรียนเป้าหมายจำนวน 30 คน มีการแต่งกายได้สะอาดและถูกต้องตามระเบียบของ โรงเรียน คือวันจันทร์ชุดนักเรียน วันอังคารชุดพื้นเมือง วันพุธชุดนักเรียน วันพฤหัสบดีชุดกีฬา วันศุกร์ ชุดยวະกาษา-ลูกเสือ จำนวน 24 คน นักเรียนจำนวน 6 คนมาจากครอบครัวที่มีฐานะยากจน มีเสื้อผ้านักเรียนชุดกีฬา ชุดพื้นเมืองเพียงชุดเดียวผู้ปกครองไม่มีเงินซื้อเสื้อผ้า ถุงเท้า เข็มขัดหรืออุปกรณ์แต่งกายอื่นๆ ให้แก่บุตรหลาน อีกทั้งการขาดความอบอุ่น ความเอาใจใส่ดูแลเพราะบิดามารดาไปทำงานหรือค้าขายต่างจังหวัด และหย่าร้าง ทิ้งให้อยู่กับปู่ย่า ตายาย ซึ่งมีอายุมากไม่มีอาชีพที่มั่นคงและค่อนข้างจะตามใจลูกหลาน ในการแก้ปัญหาเบื้องต้น ได้จัดหาทุนการศึกษา ชุดนักเรียน ชุดกีฬา ชุดลูกเสือ-ยวະ เสื้อให้นักรบทั้งหมด 6 คน

2. ด้านการแสดงความเคารพ นักเรียนกลุ่มเป้าหมายจำนวน 30 คน มีพฤติกรรมแสดงความเคารพจำนวน 24 คน ดีขึ้น สามารถแสดงความเคารพได้ถูกต้องตามกาละเทศะและตามแบบมารยาทไทยในการกราบและการไหว้ รู้จักปรับปรุงตนเอง แต่ยังคงพบว่ามีนักเรียนกลุ่มเป้าหมายอีกจำนวน 6 คน ที่ไม่สามารถพัฒนาพฤติกรรมการมีวินัยด้านการแสดงความเคารพได้ ทั้งนี้เพราะนักเรียนกลุ่มนี้บางคนมาจากครอบครัวที่ผู้ปกครองไม่มีเวลาเอาใจใส่ดูแล ไม่เคยสอนให้กราบไหว้อย่างถูกวิธีตามแบบอย่างมารยาทไทย นักเรียนบางคนรู้สึกอายที่จะแสดงความเคารพ และบางคนยังต้องคอยกระตุ้นเตือนให้ปฏิบัติตลอดเวลา

3. ด้านการรักษาความสะอาด พบว่า นักเรียนกลุ่มเป้าหมายจำนวน 24 คน มีพฤติกรรมการมีวินัยด้านการรักษาความสะอาดเป็นอย่างดีและน่าพอใจ ส่วนใหญ่รู้จักการแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียนมากขึ้น รู้จักรักษาความสะอาดของร่างกาย ผม เล็บ ฟัน ผิวหนังมากขึ้น ตลอดจนนักเรียนส่วนใหญ่มีความตั้งใจ เอาใจใส่ และช่วยกันทำความสะอาดโรงเรียนเขตที่รับผิดชอบ ห้องเรียน ห้องน้ำ ห้องส้วมมากขึ้น โต๊ะเก้าอี้เป็นระเบียบไม่ถูกขีดเขียนรู้จักทิ้งขยะให้ถูกที่ และรู้จักรับผิดชอบต่อส่วนรวมมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม พบว่า ยังมีนักเรียนกลุ่มเป้าหมายอีกจำนวน 6 คน ที่ยังคงมีปัญหา โดยนักเรียนกลุ่มนี้มักมีพฤติกรรมหลบหลีกเลี่ยงการทำความสะอาดห้องเรียนหรือบริเวณที่รับผิดชอบ ไม่รู้จักทำความสะอาดร่างกาย บางคนเมื่อตรวจผม เล็บมือ เล็บเท้าไม่สะอาด

จากการดำเนินงานด้านการเสริมสร้างวินัย นักเรียนเมื่อสิ้นสุดในวงรอบที่ 1 ผลการประเมินนักเรียนพบว่า มีนักเรียนที่ควรปรับปรุงพฤติกรรมด้านการแสดงความเคารพ

จำนวน 6 คน และมีนักเรียนที่ควรปรับปรุงพฤติกรรมด้านการรักษาความสะอาด จำนวน 6 คน มีนักเรียนที่ควรปรับปรุงด้านการแต่งกาย 6 คน จากข้อมูลที่ได้รับนักเรียนที่ควรปรับปรุงทั้งสามด้านเป็นนักเรียนกลุ่มเป้าหมายคนเดียวกันที่มีปัญหาจากความยากจนปลูกสร้างที่พักอาศัยชั่วคราวในที่ดินผู้อื่น บิดามารดาหย่าร้างและอาศัยอยู่บ้านตามลำพัง โดยมีญาติคอยดูแล ซึ่งกลุ่มผู้ร่วมวิจัยจะต้องปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มดังกล่าวในวงรอบที่สองต่อไป

การดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 2

ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้ประชุมเพื่อศึกษาสภาพปัญหาและการดำเนินงานด้านการเสริมสร้างวินัยของนักเรียน ในวงรอบที่ 1 มีความเห็นร่วมกันว่า โครงการดำเนินงานด้านการเสริมสร้างวินัยของนักเรียนที่ดำเนินการอยู่ทั้ง 3 โครงการ คือ โครงการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ และ โครงการพ่อแม่คนที่ 2 เป็นโครงการที่สามารถเสริมสร้างพฤติกรรมการมีวินัย นักเรียนด้านการรักษาความสะอาด ด้านการแต่งกาย และด้านการแสดงความเคารพให้บรรลุปเป้าหมายในระดับหนึ่ง แต่เพื่อให้ได้ผลดียิ่งขึ้นและเพื่อให้ให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายเกิดพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองทั้ง 3 ด้าน บรรลุผลได้ตามเป้าหมายทั้งหมด จำเป็นที่ต้องดำเนินการปรับปรุง โดยให้มีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและเข้มข้น และให้มีการนิเทศภายในเพื่อกำกับติดตาม อย่างสม่ำเสมอทั้งนี้ ได้มีการดำเนินการตามโครงการ

โครงการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียน โดยให้ครูอาจารย์ทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะนักเรียนกลุ่มเป้าหมายที่ไม่ผ่านการประเมินพฤติกรรม จำนวน 6 คน ในขณะเดียวกันก็ให้ดูแลนักเรียนกลุ่มเป้าหมายที่ผ่านการพัฒนาวินัยให้มีการพัฒนาเพิ่มยิ่งขึ้น ในวงรอบที่ 1 ให้มีการปฏิบัติตามโครงการอย่างต่อเนื่อง

ส่วนโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ให้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเข้มข้นมากขึ้นให้คณะกรรมการ อบ. น้อย ได้มีบทบาทมากยิ่งขึ้นในการตรวจ ดูแลการดำเนินงาน จัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการทำความสะอาด เช่น ไม้กวาด ถังขยะ ที่ตักขยะ แปรงขัดห้องน้ำ ห้องส้วม น้ำยาทำความสะอาด อย่างเพียงพอ จัดกิจกรรมให้มีการยกย่องชมเชยเป็นหมู่คณะและรายบุคคลที่มีพฤติกรรมด้านการรักษาความสะอาดมากขึ้นจัดประกวดห้องเรียนและบริเวณที่รับผิดชอบตลอดจนครูอาจารย์ที่รับผิดชอบต้องดูแลกำกับการดำเนินงานของนักเรียนอย่างใกล้ชิด ให้คำปรึกษาชี้แนะ แนะนำ และให้กำลังใจเชิญเจ้าหน้าที่จากโรงพยาบาล สาธารณสุข ให้ความรู้และตรวจสอบสุขภาพนักเรียนทุกเดือน อย่างน้อย

เดือนละ 1 ครั้ง จัดให้คณะกรรมการ อบ. น้อย ได้ตรวจสอบพฤติกรรมกรรมการรักษาความสะอาดร่างกาย และการแต่งกายของนักเรียนกลุ่มเป้าหมายอย่างเอาใจจริงเอาใจจ้ง บันทึกพฤติกรรมนักเรียนและรายงานทุกวัน

การดำเนินโครงการพ่อแม่คนที่ 2 ดำเนินการออกเยี่ยมบ้านอย่างต่อเนื่องโดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินการพัฒนานักเรียนด้านวินัย มารยาท ความมีระเบียบวินัยในการต่างกายมารยาทในการพูดที่ไพเราะ การแสดงความเคารพ ครูและผู้ปกครองต้องกำกับดูแลอย่างใกล้ชิดให้คำแนะนำ ชี้แนะ ตรวจสอบพฤติกรรมมารยาทในการทำความเคารพ การพูด การแต่งกายตลอดจนการป้องกันยาเสพติดควบคู่ไปด้วย มีการบันทึกพฤติกรรมนักเรียนกลุ่มเป้าหมายอย่างเอาใจจริงเอาใจจ้งและมีการรายงานการออกเยี่ยมบ้านทุกเดือน

จากการดำเนินงานด้านการเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียน ในวงรอบที่ 2 พบว่า ในด้านการแสดงความเคารพ นักเรียนกลุ่มเป้าหมายสามารถพัฒนาพฤติกรรมแสดงความเคารพผ่านเกณฑ์ทั้ง 6 คน โดยการกราบและการไหว้ได้อย่างถูกต้องตามมารยาทไทยได้เป็นอย่างดี ส่วนด้านการรักษาความสะอาด พบว่า จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านการพัฒนาในวงรอบที่ 1 จำนวน 6 คน มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงผ่านเกณฑ์ทั้ง 6 คน ด้านการแต่งกาย จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านการพัฒนาในวงรอบที่ 1 จำนวน 6 คน มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงผ่านการพัฒนาทั้ง 6 คน ดังข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรมและการสัมภาษณ์ของผู้เกี่ยวข้อง สรุปได้ดังนี้

ด้านการแสดงความเคารพ พบว่า

1. นักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีการปรับปรุงพฤติกรรมเกี่ยวกับการแสดงความเคารพเป็นที่น่าพอใจมีการปฏิบัติจนเป็นนิสัย ถูกต้อง สอดคล้องตามแบบมารยาทไทย และมีความเหมาะสมถูกต้องตามกาลเทศะ คิดเป็นร้อยละ 100
2. คุณครูทุกคนให้ความร่วมมือในการพัฒนาเปลี่ยนแปลงวินัยนักเรียนเป็นอย่างดี ช่วยกำกับ ดูแลอย่างใกล้ชิด รวมทั้งมีการประพฤติปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดี ซึ่งเป็นผลมาจากการนิเทศภายในและมีการจัดกิจกรรมอย่างเข้มข้นจึงส่งผลให้บรรลุเป้าหมายเกิดความสำเร็จดังกล่าว
3. การดำเนินงานการส่งเสริมวินัยนักเรียนของโรงเรียนที่ช่วยให้นักเรียนมีพฤติกรรมกรรมการแสดงความเคารพเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น เป็นที่ชื่นชมของบิดา มารดา ผู้ปกครองและชุมชน

ด้านการรักษาความสะอาด พบว่า

1. นักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดภายในห้องเรียนบริเวณโรงเรียน อาคารสถานที่ และสาธารณสมบัติทั่วไป คิดเป็น ร้อยละ 100 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจอย่างยิ่ง

2. โรงเรียนมีภูมิทัศน์ที่สวยงาม สะอาด เป็นระเบียบ มีบรรยากาศน่าอยู่ เป็นแหล่งเรียนรู้ เพราะมีการดำเนินงานที่เป็นระบบภายใต้ความร่วมมืออย่างจริงจังของคณะครู รวมทั้งมีการนิเทศติดตามอย่างใกล้ชิด ทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่น และบรรลุเป้าหมายของการพัฒนา

3. มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมากขึ้น โดยการประพาศิตนของครูให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ มีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักในหน้าที่ตามโครงการอย่างแท้จริง ทำให้ดำเนินงานตามโครงการด้วยความเต็มใจและภาคภูมิใจในความสำเร็จ ทั้งลดภาระในการดูแลรับผิดชอบของครูลง

4. ในการดำเนินงานตามโครงการดำเนินการเสริมสร้างวินัยนักเรียน เป็นที่น่าพอใจ ของบิดา-มารดาผู้ปกครองและชุมชนและยังต้องการให้โรงเรียนดำเนินโครงการนี้ต่อไป เพราะมีข้อมูลเชิงประจักษ์ คือพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ดีขึ้นของนักเรียน ซึ่งผู้ปกครอง ยังต้องการให้โรงเรียนดำเนินการโครงการนี้ต่อไปอีก

ด้านการแต่งกาย พบว่า

1. นักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเกี่ยวกับด้านการแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน ปฏิบัติจนเป็นนิสัยสะอาดสวยงามและถูกต้องตามกาลเทศะคิดเป็นร้อยละ 100

2. กลุ่มผู้เข้าร่วมวิจัยครูและผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการพัฒนาเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนักเรียนเป็นอย่างดี ซึ่งเป็นผลจากการนิเทศภายใน และการจัดกิจกรรมที่ส่งผลให้บรรลุเป้าหมายเกิดความสำเร็จดังกล่าว

สรุปผลการดำเนินงานด้านการเสริมสร้างวินัยนักเรียนตามกรอบการศึกษาทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการต่างกายด้านการรักษาความสะอาด และด้านการแสดงความเคารพ โดยใช้กิจกรรมตามโครงการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ โครงการพ่อแม่คนที่ 2 และกลยุทธ์การนิเทศภายในมีผลให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายสามารถบรรลุเป้าหมายได้เป็นอย่างดีและได้ผลเป็นที่น่าพอใจ

โครงการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน จุดเด่นโรงเรียนใช้พื้นที่ของวัดเป็นที่ตั้งโรงเรียนนักเรียนมีประสบการณ์ตรงในการเข้าร่วมกิจกรรมประเพณีทางพระพุทธศาสนา รู้จักแยกสิ่งที่ดีควรปฏิบัติและไม่ควรปฏิบัติในการแสดงตนเป็นชาวพุทธ ได้รับการเรียนการสอนวิชาพุทธศาสนาตลอดรับการอบรมด้านศีลธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีจากพระสงฆ์สัปดาห์ละสองครั้ง จุดคือกิจกรรมคัดบาตรทุกวันพุธนักเรียนส่วนมากที่ยังไม่มีความพร้อมในการนำอาหารมาร่วมคัดบาตร

โครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ จุดเด่นนักเรียนได้รับการตรวจร่างกาย อาหาร การแต่งกาย การป้องกันโรคจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขของโรงพยาบาล สาธารณสุขเทศบาลเมืองอสาสมัครอย.น้อยที่ได้รับการอบรมเป็นอย่างดี อาสาสมัครพิทักษ์สิ่งแวดล้อม และคณะครูที่มีหน้าที่รับผิดชอบ

โครงการพ่อแม่คนที่ 2 จุดเด่นครูออกเยี่ยมบ้านนักเรียน ได้สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครอง ได้เห็นสภาพความเป็นอยู่ที่แท้จริง ได้รับรู้ปัญหาพร้อมแก้ปัญหากับผู้ปกครองในด้านต่างๆ

การสะท้อนผลการพัฒนาในวงรอบที่ 2

ผลการดำเนินงานด้านการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในวงรอบที่ 2 ซึ่งประกอบไปด้วยโครงการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โครงการโรงเรียน ส่งเสริมสุขภาพ โครงการพ่อแม่คนที่ 2 อย่างเข้มข้นกว่าเดิม โดยมีครู คูแล กำกับ ติดตาม อย่างใกล้ชิด มีการยกย่องชมเชย ให้นักเรียนที่มีพฤติกรรมดีเด่น สมควรเป็นตัวอย่าง และเพิ่มกลยุทธ์การนิเทศภายใน โดยใช้ภาพรวมจากการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย และการสัมภาษณ์ ข้อมูลจากผู้เกี่ยวข้องซึ่งปรากฏว่า นักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีพฤติกรรมแสดงออกด้านวินัยเปลี่ยนแปลงดียิ่งขึ้น รู้จักการแสดงความเคารพ โดยการกราบและการไหว้ตามแบบอย่างไทย ได้ถูกต้องและเหมาะสมตามกาลเทศะ รู้จักรักษาความสะอาดของร่างกายตนเองได้ดียิ่งขึ้น แต่งกายด้วยเครื่องแต่งกายที่สะอาดถูกต้องตามระเบียบที่โรงเรียนกำหนด และมีความรับผิดชอบในการช่วยกันทำความสะอาดบริเวณ โรงเรียน เขตที่รับผิดชอบ ห้องเรียน ห้องน้ำห้องส้วม กลุ่มผู้วิจัยและผู้ปกครอง ชุมชนมีความพึงพอใจ และมีความต้องการให้ทางโรงเรียนมีการดำเนินงานด้านการเสริมสร้างวินัยของนักเรียนต่อไป